

I ett tal i januari 1966, vid den s k Trikontinental-konferensen, gick Castro till häftigt angrepp mot trotskismen, vilket gav upphov till en livlig debatt med många inblandade. Den följande artikeln, som främst är en kritik av ett inlägg av den kubanske stalinisten Blas Roca, var *ett* bidrag till denna diskussion. För en utförligare redogörelse för denna historia och vad den ledde till, se artikeln [Castros angrepp på trotskismen](#).

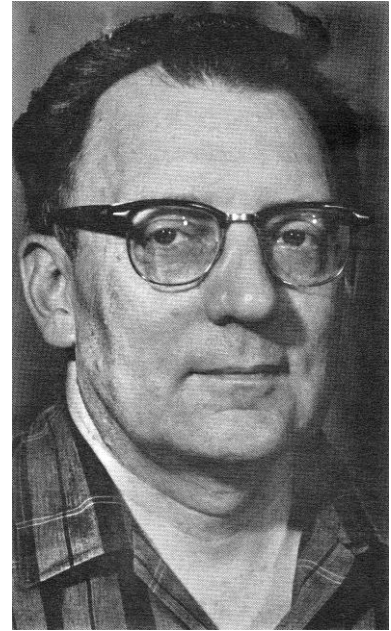
Joseph Hansen

Stalinism eller trotskism i den kubanska revolutionen?

Ur *International Socialist Review*, Vol 27 No 3, sommaren 1966.

Översättning: B. Svensson.

Varför kände sig Blas Roca tvingad att ta till storsläggan mot trotskismen? Han säger att trotskismen, ”i sin politik och teori”, är ett ”lik”. Hade inte själve Stalin reducerat trotskismen till det för decennier sedan; inte bara en gång, utan om och om igen, och inte bara polemiskt, utan med hjälp av skenrättegångar, deportationer och avrättningar? Tog inte Chrusjtjov och Mao återigen livet av den döda hunden? Och visade slutligen inte Fidel Castro upp liket så tydligt i sitt tal den 15 januari att hoppet om dess återuppståndelse en gång för alla var ute?

Vilken oväntad syn då, att bara tre månader efter Castros tal mot trotskismen se Kubas Earl Browder¹ skynda till premiärministerns räddning, som om det plötsligt hade visat sig finnas oväntade svagheter i talet 15 januari – eller att det välslaktade liket helt oväntat levde!

Karl Marx, och Hegel före honom, lärde oss att även de mest mäktiga och auktoritativa mäns föresatser inte alltid går i uppfyllelse, utan i själva verket kan sluta i raka motsatsen till vad de syftade till och avsåg. Detta verkar ha varit fallet med det avsnitt i Fidel Castros tal som riktade sig mot ”trotskisterna” och var ämnat att döma dem till glömska.

Med hjälp av gammalt stalinistiskt förtal, som för länge sedan avslöjats som falskt, genom att klumpa ihop motsatser – en typiskt stalinistisk metod – genom att undvika förnuftiga politiska argument, fick Fidel Castros angrepp ett helt oväntat resultat för de rådgivare som hade försett premiärministern med underlaget till hans tal. Tre saker inträffade:

1. Den nedsättande anklagelsen att ”trotskismen blev... ett vulgärt instrument för imperialism och reaktion”, godtogs inte. Stalinkultens dagar var förbi. Avstaliniseringen hade en gång för alla gjort upp med den miljö där makten bara behövde föra fram sådana vidriga anklagelser för att de skulle bli godtagna. Castros attack framkallade tvärtom chock och bestörtning och ledde till omfattande protester. **Monthly Reviews** redaktörer gav bara röst åt en allmän reaktion inom radikala kretsar när de påpekade att ”anklagelsen har ingen som helst grund, vilket var och en som seriöst har studerat den kommunistiska rörelsens historia efter oktoberrevolutionen måste veta”; att det var ”just denna anklagelse som utgjorde grund för de sovjetiska utrensingsrättegångarna under 1930-talet”; att om ”någonting har bevisats – och inte minst av den sovjetiska regeringen själv – så är det att rättegångarna var ett skamligt falskspel”; och att Fidel Castro ”inte ska inbilla sig att han kan påverka andra än ynkryggar och psykopater genom att bara fördöma.”

¹ *Earl Browder* - Amerikanska kommunistpartiets generalsekreterare 1932-45

2. Genom den stora publicitet som Castros attack fick och sympatin den väckte för den förtalade rörelsen – tveklöst den mest baktalade i hela historien – så ledde den till det oförutsedda resultatet att den väckte intresse för trotskismens sak och uppmärksammade dess verkliga idéer.
3. I den påföljande diskussionen, började de inlindade nyckelfrågorna att framträda. De visade sig vara väsentliga för varje revolutionär socialist och kolonial befrielsekamp:
  - a. Vilken typ av revolution står nu på dagordningen i många länder, speciellt i Latinamerika? Måste man först genomgå ett borgerligt-demokratiskt stadium under borgerskapets ledning? Eller kan ett revolutionärt-socialistiskt ledarskap, som från början klart framhäver behovet av att föra fram socialistiska perspektiv, leda kampen till seger?
  - b. Vilken roll har de proletärt demokratiska principerna i den revolutionära processen, inbegripet fria diskussioner och förkastandet av sådana styggelser som förtal och nedtystande av oppositionella synpunkter? Är dessa principer utopiska, eller är de möjliga att förverkliga och i själva verket en livsavgörande nödvändighet?

Dessa frågor står i centrum för debatten och är dess huvudfråga. Vi ska behandla dem när vi analyserar Blas Rocas bidrag i detalj.

Huvudinnehållet i Blas Rocas artikel i 1:a maj-numret av **Político** är i stora drag ett eko av det centrala temat i Castros attack: trotskismen är ”ett vulgärt instrument för imperialism och reaktion” – vilket i sig själv var ett eko av det vanliga stalinistiska förtalet. Han upprepar frasen flera gånger, som om enbart ett antal upprepningar av en så auktoritativ person som Blas Roca skulle uppväga Castros oförklarliga misslyckande att få den att fastna.

Men det finns några talande skillnader mellan de två angreppen. Målet i Castros tal var Fjärde Internationalen, men det gick inte att upptäcka att hänvisningarna gällde den fusk-”Fjärde International” som J. Posadas byggt upp. Castro nämnde inte ens namnet Posadas. Förbindelsen mellan medlemmar av denna grupp och gerillarörelsen MR-13 i Guatemala utnyttjades för att brännmärka rörelsen som ”infiltrerad” av ”trotskister”, vilka Castro kallade ”imperialismens agenter” i samband med den förtalsanklagelse han riktade mot trotskismen i allmänhet. Oberoende tidskrifter, eller organisationstidskrifter som inte hade någon förbindelse med trotskismen, blandades samman med Posadas fejkade ”Fjärde International”, antingen för att de reste frågor kring varför Guevara hade lämnat den kubanska politiska scenen, eller för att de publicerade artiklar av Adolfo Gilly, en revolutionär-socialistisk journalist, vars åsikter på några punkter tydligt sammanföll med Posadas. Kort sagt, Castros attack liknade till stora delar de attacker som Blas Roca själv sysslat med så långt tillbaka som 1961. (Se t.ex. Blas Rocas bok *The Cuban Revolution*, eller den pamflett jag skrev 1962, *Trotskyism and the Cuban Revolution – An answer to Hoy.*)

Castro framställde ursprungligen ”trotskismen” som en enda rörelse, vars natur gick att avgöra utifrån uttalanden som noggrant hade valts ut från den aldrig omnämnde Posadas skrifter, eller från uttalanden av ett UPI-kräk som Felipe Albaguante, vilken 1963 avslöjades av Fjärde Internationalens Förenade Sekretariat. Till skillnad från detta framställer Blas Roca nu ”trotskismen” som ”ett sammelsurium av sådan förvirring, av grupper och undergrupper, att vissa trotskister förnekar att andra trotskister är trotskister.” Följaktligen har Blas Roca, mig veterligen för första gången, vägrat att identifiera Posadas som författare till en del av de citat han finner så användbara. Han refererar för första gången till en verkligt trotskistisk tidning, **The Militant**, men som vi ska se på ett mycket säreget sätt. Och genom att leta vitt och brett hittar han **The Newsletter**, organ för *Socialist Labour League* i England.

Avsikten med denna procedur blev snart uppenbar. För att möta den uppkomna krisen, plockar Blas Roca upp bitar ur Castros 15:e januari-attack på trotskismen och försöker bygga

en bättre struktur genom att använda mer virke, starkare lim och kraftigare bruk för att täta sprickor samt ett tjockt täcke av demagogi för att bemåla saker och blanda ögat.

Detta är en kopia i liten skala av det mönster som Stalin följde i sin välkända serie av skenrättegångar från 1936 till 1938. När uppenbara motsägelser avslöjade de förfalskningar som hans politiska polis hade fabricerat vid en viss skenrättegång, så bemötte Stalin det genom att iscensätta ännu större och mer imponerande skådeprocesser. Att använda sådana metoder för att försöka hindra Castro från att rätta till en rad fel – orsakade av, som vi antar, dålig rådgivning – skadar verkligen den kubanska revolutionens auktoritet; d.v.s. om Blas Roca kommer undan med det.

När han nu medger att det handlar om något som är långt större än den lilla Posadas-gruppen, försöker Blas Roca förlöjliga den trotskistiska rörelsen genom att påstå att det råder sådan förvirring inom den ”att vissa trotskister förnekar att andra trotskister är trotskister”. Detta argument får bara dess författare att framstå i ett löjets skimmer. Ultrareaktionärer hänler också åt vissa kommunister som förnekar att andra kommunister är kommunister; de pekar på de inte alltid så kamratliga dispyterna mellan chrusjtjoviterna, maoisterna, titoisterna och ... fidelisterna.

Vad skulle en oberoende revolutionär, som känner det kubanska ledarskapets inställning, säga om någon argumenterade som Blas Roca och helt frankt förklarade för åhörarna att de kubanska ledarna är ”imperialistiska agenter”. Beviset för detta skulle vara den uppenbara förvirring och ömsesidiga anklagelser som hade sin grund i de olika ståndpunkter som intagits av de kommunistiska huvudstäderna i viktiga frågor – såsom Belgrads vänskapliga inställning till Betancourt-Leoni-regeringen i motsats till Havannas fientliga, Moskvas klassamarbetslinje i förhållandet till USA-imperialismen till skillnad från Pekings oförsonliga, och Pekings sekteristiska avvisande av en enhetsfront till försvar för den vietnamesiska revolutionen till skillnad från alla andras appell för en sådan. Revolutionären skulle utbrista att detta är rent nonsens och att kubanerna har sina egna uppfattningar – mycket bra uppfattningar enligt vad man kan utläsa ur deras deklamationer och genom att bedöma deras handlingar. Mot vilket talaren skulle svara på Blas Rocas förkrossande sätt:

”Vilket skämt! Alla i den här samlingen hävdar att de är kommunister, vad de än kallar varandra. Jag upprepar vad jag sade om de kubanska ledarna oavsett hur mycket ni skruvar på er, och som bevis har jag självsvåldigt kopierat de följande dumheterna från **Hsin-hua** angående enhetsfronten.”

Sanningen är att Blas Roca tillhör den stalinistiska skola som anser att varje kritisk opposition mot den monolitiska linje som de oemotsägbara ledarna lagt fast återspeglar imperialismens tryck, om inte en direkt komplott uppmuntrad av sådana agenturer som CIA. Att revolutionen skulle vara en verklig ”skola för fritt tänkande” är otänkbart för dessa förstenade byråkrater, ty i ett revolutionärt parti innefattar det rätten att bilda tendenser och fraktioner; och i en arbetarstat betyder det proletariats rätt att skapa ett flerpartisystem så länge de olika partierna i grunden förblir lojala till revolutionen och dess erövringar. Demokratisk centralism betyder *demokrati* när man fattar besluten och *centralism* när man genomför dem.

För att klara av de stora uppgifter man står inför, krävs ett fritt tankeutbyte i det revolutionära partiet före och efter att det kommit till makten. Inte bara för att det är den bästa metoden för att utveckla och höja medlemmarnas och ledarnas intellektuella nivå, utan för att det är det mest effektiva sättet att analysera alla möjliga politiska varianter och nå solida beslut som på ett riktigt sätt återspeglar verkligheten och därigenom gör det möjligt för det revolutionära partiet att ingripa i den nationella och internationella klasskampen på mest effektiva sätt. Detta synsätt är inte speciellt för trotskismen, det är lika gammalt som den vetenskapliga socialismen och det utgjorde kärnan i Lenins metod för partibygget.

Att det uppstod allvarliga motsättningar i den världskommunistiska rörelsen efter decennier av monolitisk stalinism innebar i sig själv en progressiv utveckling. Dessa motsättningar, som hade sin grund i Sovjetunionens seger över den tyska imperialismen, den koloniala revolutionens framgång efter kriget, och att maktbalansen i världen gynnade det socialistiska lägret, har hjälp till att bana vägen för den revolutionära marxismens återuppvaknande. Bristen är att det saknas åtgärder, praxis och institutioner för att få diskussionen om motsättningarna att leda fram till en demokratisk slutsats. Och denna brist återspeglar att det fortfarande finns trängsynta, självgynnande byråkratiska intressen som medvetet hindrar motsättningarna från att lösas med hjälp av en fri diskussion.

Den trotskistiska rörelsen förblev inte opåverkad av den koloniala revolutionens framfart, av den påbörjade avstaliniseringen, av motsättningarna kring den sino-sovjetiska konflikten, eller av andra händelser. De gav olika resultat som lätt kan återfinnas i de ställningstaganden som de olika tendenser som återoppar sig på trotskismen gjort.

Ett utmärkt exempel på detta var den kubanska revolutionens inverkan. Den överväldigande majoriteten av världens trotskister betraktade den som inledningen till den socialistiska revolutionen i den västra hemisfären. Uppkomsten av ett nytt ledarskap, framsprunget ur själva revolutionsprocessen, obefläckat av stalinism och genomsyrat av revolutionär beslutsamhet, hälsades med oerhörd entusiasm. I USA antog *Socialist Workers Party* den kubanska revolutionens sak som sin egen, och dess kandidater satte försvaret av det revolutionära Kuba som den främsta utrikespolitiska parollen i den nationella valplattformen 1960 och 1964. Hela Fjärde Internationalen reagerade på samma entusiastiska sätt. Denna gemensamma uppfattning skapade en av de viktigaste förutsättningarna för den världstrotskistiska rörelsens återförening 1963 efter en allvarlig splittring som varat i nästan tio år.

Två grupperingar, som var och en representerade små minoriteter, var mot detta och ansåg sina åsiktskillnader så stora att de var viktigare än plikten att följa den demokratiska centralismens principer. En av dem valde splittring (Posadas från den *Latinamerikanska Byrån*) och den andra avstod från att delta i återföreningen (Healy från *Socialist Labour League*).

Posadas, som är en energisk organisatör, hade utvecklat egna, ganska excentriska positioner inom rörelsen, och i och med splittringen släppte han alla hämningar. Han framförde tanken att kärnvapenkrig och revolution är likvärdiga; d.v.s. ett kärnvapenkrig skulle ta kål på kapitalismen men inte socialismen. Den skulle därför välkomnas, och borde faktiskt startas i förebyggande syfte av Sovjetunionen. Posadas tillhör en av de olika tendenser i den världskommunistiska rörelsen som uttrycker frändskap med Maos tankar, och från tid till annan påpekar han med tillfredsställelse att de ofta överensstämmer med hans egna ”briljanta” analyser. Tydligt är han övertygad om att Mao läser hans tal och rapporter. Posadasgruppen skulle kunna avfärdas som en ganska bisarr kult om det inte var för att den har några få anhängare i Kuba, har kontakt med den guatemalanska gerillarörelsen, hävdar att de utgör Fjärde Internationalen, och således ger Blas Roca tillgång till en lämplig slägga med vilken han kan mörbulta trotskismens ”lik”.

I en återspeglning av den brittiska självgodheten intog Healys grupp ståndpunkten att den kubanska revolutionen inte hade lett till en arbetarstat, att Kuba fortfarande är kapitalistiskt, och att Castro bara är en demagog, om inte värre.² I detta avseende var de citat som Blas Roca

² ”Teoretikerna” i *Socialist Labour League* anser att de genom att totalt bortse från latinamerikansk politik har en särskild påvlig rätt att döma den kubanska revolutionen. Naturligtvis roar detta Blas Roca som flinar åt en sådan blunder som när de informerar den brittiska allmänheten att den oberoende veckotidningen **Marcha** i Montevideo är ett ”organ för den ultravänsteristiska Posadas-gruppen”. För de härdade själar som försöker hänga med **The Newsletter** är det bara ytterligare ett trist exempel på denna publikations notoriska otillförlitlighet då man hanterar sådana prosaiska saker som fakta. Men vad ska vi då säga om **The Worker**, det amerikanska

valt ut tillräckligt precisa återgivningar av Healys åsikter. Healys uppfattning är helt klart ett praktexempel på ultravänsteristiskt sekteristiskt tänkande, men den hade redan noggrant diskuterats inom den världstrotskistiska rörelsen och fullständigt avvisats som verklighetsfrämmande.

Genom att presentera Healys nonsens om Kuba som Fjärde Internationalens eller **The Militants** åsikter, är Blas Roca medvetet oärlig. Jag säger inte detta som ett tillmäle, utan som ett enkelt bevisat faktum. *Artikeln i Newsletter från 5 februari, från vilken Blas Roca citerar, slutar med ett angrepp på Socialist Workers Party för dess inställning till den kubanska revolutionen och Fidel Castro.*

Utelämnade Pabloiter

Blas Roca kunde ha tagit med de ståndpunkter som en annan grupp som anser sig representera Fjärde Internationalen intagit: en mindre grupp som nyligen brutit sig ur och leds av Michael Raptis (Pablo). Uppenbarligen passade detta inte in i det aktuella projektet. Tills nu har denna grupp inte utvecklat åsikter om Kuba som skiljer sig märkbart från Fjärde Internationalens. Skillnaderna finns på andra områden. De anser att avstaliniseringsprocessen är oåterkallelig och synonym med demokratisering. I den sino-sovjetiska konflikten föredrar de Moskva framför Peking och lutar starkt i riktning mot titoismen. De skarpaste motsättningarna med denna grupp uppstod kring metoderna för partibygget, speciellt kring betydelsen av demokratisk centralism.

Låt oss nu betrakta Blas Rocas argumentation om att trotskisterna ”mycket aktiva hjälptrupper” i Yankee-imperialisternas ansträngningar ”att krossa [den kubanska revolutionens] prestige och auktoritet”. Han försöker bevisa detta genom att citera uttalanden från Posadas, som valts ut för att tidsmässigt stämma med olika piratdåd som underblåsts eller satts i verket av Utrikesdepartementet eller CIA. Om vi ska tro Blas Roca, så planerar Posadas sina uttalanden så att de ”som alltid” blir publicerade för att ”sammanfalla med imperialisternas intensifierade attacker....”

Låter inte detta som de kommunisthetsande formuleringarna i en serietidning? Måste vi verkligen använda denna sorts argument i en seriös analys?

1. Hur är det med de uttalanden som Posadas har gjort mellan olika piratdåd? Höll de en märkbart vänskaplig ton? Om inte, om Posadas upprätthöll en konsekvent kritisk ståndpunkt, då var hans deklamationer inte avsedda att sammanfalla med piratdåden – och Blas Rocas argument faller platt till marken.
2. Om Posadas avsikt var att underminera den kubanska revolutionens prestige och auktoritet, varför gjorde han då så självdestruktiva uttalanden? Just de citat som Blas Roca valt ut är förödande – för Posadas. Läs de meningar som Blas Roca kopierat från Posadas artikel eller rapport om diskussionen om arkitektur: ”Ingen arkitekturkongress kan fås till stånd utan kriget. Det är galenskap.” Och så vidare på samma sätt. Till och med Blas Roca tvingas medge att den långa texten är ”extremt förvirrad och bitvis obegriplig”. Han har fullständigt rätt. Posadas yttranden skadar enbart författarens prestige och auktoritet.

Alternativen är ofrånkomliga: Antingen inser alla som läser sådana uttalanden att Posadas är bisarr, eller så är den intellektuella nivån bland de kubanska kadrenna (och de latinamerikanska revolutionärerna som helhet) så otroligt låg att de kan bli hänförda av sådant extremt förvirrat och bitvis obegripligt nonsens. Står Blas Roca för det senare alternativet?

---

kommunistpartiets röst, som i sitt nummer från 23 januari 1966 tryckte en depesch från sin korrespondent i Havanna där han beskrev **Marcha** som en ”spansk trotskistisk veckotidning”?

Personligen roade det mig att se Blas Roca citera så ymnigt från Posadas och samtidigt klart ange vem författaren var. Man kunde bara önska att Blas Roca skulle vara ärligare och påpeka att detta är en liten sekt och inte Fjärde Internationalens röst.

Lyckas Blas Roca bättre med sina citat från **The Newsletter**? Han hävdar att andan i **The Newsletters** ståndpunkt ”förklarar varför den trotskistiska propagandans mest skamlösa angrepp sammanföll med yankeeimperialismens piratlika aggressionerna mot Kuba”; men han försöker inte ens påvisa att de sammanföll i tiden som han gör i fallet Posadas. Blas Roca litar på osminkade påståenden och tyngden av de kränkande teoretiska och politiska idéer som **The Newsletter** framför.

Men vi skulle vilja få reda på mer detaljerat från Blas Roca hur **The Newsletter** visade sig vara en ”mycket aktiv stödtrupp” för yankeeimperialismens ansträngningar. Kan han nämna någon grupp i hela Latinamerika som har påverkats av **The Newsletter**? Vi ska gå vidare. Kan han nämna en enda person i hela Latinamerika som betraktar sig själv som en anhängare till **The Newsletter**? Sanningen är att **The Newsletters** inställning till den kubanska revolutionen står i så uppenbar motsättning till verkligheten att Healy-gruppen är totalt isolerad. Dess inställning till Kuba spelar inte imperialismens smutsiga spel, som Blas Roca upprepar; den spelar bara Blas Roca i händerna. Till och med det halvdussin beundrare av *Socialist Labour League* som man kan hitta i USA anser att Healy har totalt fel i denna fråga. De söker envist andra skäl att prisa honom.

Så kommer vi till nyckelfrågan. Är detta det bästa som Blas Roca kan åstadkomma för att underbygga och stödja påståendet om att trotskismen är ett ”vulgärt verktyg för imperialism och reaktion”? Svaret är ja. Detta är det bästa han kan åstadkomma.

Två saker som Blas Roca utelämnar från sin lista är synnerligen talande. Den första är Fjärde Internationalen. Han erbjuder inte ett enda citat från Fjärde Internationalens verkliga publikationer. Han kunde inte hitta en enda fras som passade hans projekt i alla dess deklamationer – och de är många! Skälet är enkelt. Ända från första början försvarade Fjärde Internationalen den kubanska revolutionens sak. Den har energiskt deltagit i dess försvar, och har gång på gång framhållit att den kubanska revolutionen är ytterligare ett tungt bevis på att Trotskijs teori om den permanenta revolutionen är korrekt. Därför hade inte Blas Roca något att säga om den trotskistiska rörelsens huvudriktning när han tog itu med sitt smutskastningsarbete.

Socialist Workers Party, SWP

Ännu en sak som han utelämnat är *Socialist Workers Party*. Om trotskismen blev ett ”vulgärt verktyg för imperialism och reaktion” och trotskisterna är ”mycket aktiva stödtrupper” till yankeeimperialismen för att sabotera den kubanska revolutionens prestige och auktoritet, borde det mest slående beviset återfinnas i det imperialistiska USA självt. Och det borde vara mycket enkelt, eftersom det inte finns någon tvekan om vem som representerar trotskismen i USA – det är *Socialist Workers Party*.

Glömde Blas Roca att söka efter bevis här? Vi tror inte det. Han och hans likasinnade kammade igenom sidorna i **The Militant** och **The International Socialist Review**, och de amerikanska trotskisternas offentliga deklamationer, pamfletter och böcker, i sitt sökande efter något som kunde användas i attacken mot trotskismen.

Oförvitlig historia

Sanningen är, att bland de radikala grupperna i USA är SWP:s historia oförvitlig och framstående; faktiskt så framstående att Blas Roca själv varit mycket försiktig med att angripa SWP ens när han pressats på frågan. T.ex. förde Blas Roca i juni 1962 en förtalskampanj mot trotskismen i **Hoy**, där han använde citat från Posadas (vilken han inte nämnde som källa) på

ett sätt som vi nu är vana vid. Men endast ett par månader före detta, i numret från den 16 april 1962, tryckte **National Guardian** en exklusiv intervju i vilken Blas Roca tillfrågades om han välkomnade alla Kubas vänner och förkämpar i USA, ”folk från vilken riktning som helst, till exempel trotskister...”.

Blas Roca tvekade något men kände uppenbarligen att han inte öppet kunde attackera de amerikanska trotskisterna.

”Jag känner inte till dem som kallar sig trotskister i USA så bra”, sade han. ”Vi skiljer oss från trotskisterna i allmänhet i grundläggande frågor, och från vissa speciellt genom deras agerande som fiender. Men jag tror att alla i USA, som verkligen försvarar och stödjer den kubanska revolutionen och de kubanska och latinamerikanska folkens rättigheter, gör ett hedervärt revolutionärt arbete och vi uppskattar det oavsett vad deras ideologiska uppfattningar kan vara...”

The Militant har konsekvent publicerat Fidel Castros och Che Guevaras viktigaste uttalanden trots det begränsade antal sidor som stått till vårt förfogande, och tidningen är känd för att vara en källa till sanningsenlig information om den kubanska revolutionen. I samband med kritiska händelser, som Grisbukten och den ”karibiska krisen” 1962, gick **The Militant** helt och fullt ut till försvar för den kubanska revolutionen och fördömde den amerikanska imperialismen. Den gjorde det inte utifrån, utan inifrån det imperialistiska monstret självt. Och dess meritlista över aktioner till försvar för Kuba är överlägsen den från Blas Rocas systerorganisation, det amerikanska kommunistpartiet.

The Militants historia är så oförvitlig i detta avseende, att Blas Roca uppenbarligen var bekymrad över hur han skulle kunna fläcka ner den. Hans lösning blev en förtalsteknik som bygger på sammanblandning. Han tog den ultra-vänstersektaristiska uppfattningen hos *Socialist Labour League*, vilken SWP hade bekämpat så kraftfullt att det drev ut Healy ur Fjärde Internationalen, och citerade den i nära samband med referenser till **The Militant**. För att se hur medvetet detta gjordes räcker det att studera **The Militant** från 31 januari, där vi för första gången besvarade angreppen i Castros tal 15 januari, jämföra det med **The Newsletter** från 5 februari, som behandlar samma ämne, och även innehåller en attack på SWP, och sedan studera hur Blas Roca satte ihop dessa motsatser i sin artikel. Det är ett exempel som skulle passa i en lärobok för stalinistiska diskussionsmetoder.

Det finns ytterligare ett anmärkningsvärt utelämnande. När Blas Roca skrev sin artikel, hade han framför sig ett exemplar av **Monthly Reviews** aprilnummer, vilket innehåller redaktörerna Leo Hubermans och Paul M. Sweezys ståndpunkt angående Castros tal 15 januari.* Ändå säger han inte ett ord om **Monthly Review** eller de mycket viktiga frågor som de två redaktörerna ställde. Han agerar som om han aldrig hade hört talas om den slutsats som **Monthly Review** drog om de rådgivare som eventuellt försåg Fidel Castro med det material han använt i attacken mot ”trotskismen”.

Jag anser att det är otvetydigt bevisat att Blas Roca hade detta nummer av **Monthly Review** framför sig. I sin artikel citerar han följande rader från Adolfo Gilly, men utan att ange dess ursprung:

”Den ombytliga politiska utvecklingen inom det kubanska ledarskapet de senaste månaderna bekräftar uppfattningen att de antingen har mördat Guevara eller av ett eller annat skäl hindrar honom från att uttala sig politiskt.”

Källan till detta citat finns på sidan 29 i aprilnumret 1966 av **Monthly Review**. Det är samma nummer som innehåller det redaktionella uttalandet från Leo Huberman och Paul M. Sweezy. (Vi ska återkomma till frågan om Guevara.)

---

* Se [Leo Huberman/Paul Sweezy: Trikontinental-konferensen och efteråt](#)

Blas Roca undvek att referera till **Monthly Review** för att lättare komma undan de politiska kärnfrågorna. Detta är samma mönster som Gus Hall, det amerikanska kommunistpartiets viktigaste talesman, följde i sitt svar på **Monthly Reviews** ställningstagande. (Se **The Worker** 24 april 1966, och mitt svar i **The Militant** 9 april.) Huberman och Sweezy bestred den ”otrevliga och kanske illavarslande” delen av Fidel Castros tal, i vilken han anklagade trotskisterna för att vara ”imperialismens agenter”. ”Det var precis denna anklagelse som låg till grund för de sovjetiska utrensningrättegångarna under 1930-talet”, sade de. Fidel Castro har ännu inte reagerat på **Monthly Reviews** protest. Blas Roca valde istället att själv träda fram. Men han höll tyst om hänvisningarna till Moskvarättegångarna. Stödjer han fortfarande den ”anklagelsegrund” som användes för att straffa Stalins verkliga och inbillade opponenter? Tror han att Sovjets regering under Chrusjtjov hade fel när man lade fram ett berg av bevis för att Stalin förfalskade anklagelser mot sina offer? Det säger han inte.

Vi ser emellertid att han fortsätter som om Stalin haft rätt. Därigenom ger han oss en högst belysande insyn i naturen hos några av Fidel Castros rådgivare och bekräftar **Monthly Review**-redaktörernas argumentering, att ett återupplivande av de anklagelser som användes under Moskvarättegångarna är ett ”säkert tecken på antingen okunnighet eller illvilja” och att i detta fall ”illviljan kommer från rådgivare som aldrig övergivit de attityder och metoder som låg bakom rättegångarna.”

Utan att nämna **Monthly Review** försöker sig Blas Roca på en förklaring av Che Guevaras försvinnande från den kubanska politiska scenen.

”Fidel ska inte ha några illusioner om att endast imperialister och deras agenter är intresserade av Ches öde”, sade **MR**:s redaktörer. De uttryckte förhoppningen att Castro snart skulle reda ut mysteriet, men de frågade:

”Är Fidel Castro medveten om de viktiga frågor som står på spel i Guevara-affären? Och inser han att varje dags försening i att klara ut mysteriet skapar oro och tvivel bland ärliga revolutionärer överallt och glädje för deras fiender?”

Mer om Guevara

Blas Roca upprepar helt enkelt anklagelserna i Castros tal – att de enda som påstås tjäna på saken är yankeeimperialisterna, vars ”mycket aktiva stödtrupper” spred alla möjliga mot-sägande rykten om Che Guevara för att undergräva den kubanska revolutionens prestige och auktoritet. Brevet från Che som Fidel läste nu i oktober var absolut ”avgörande” för ”verkliga revolutionärer”, säger denna inflytelserika auktoritet. Blas Roca för endast fram en ny synpunkt, en synpunkt som jag råkade framföra i en artikel i **Militant** den 31 januari 1966, ur vilken Blas Roca citerar flera gånger. Utifrån antagandet, vilket jag godtog, att Castro talade sanning om att Guevara tagit sig an en ny uppgift, uppmärksammade jag det *bristen på proportioner* i denna del av Castros tal. Om det var sant att imperialismen satte igång en stor och skadlig kampanj mot den kubanska revolutionen genom att resa frågor kring Guevaras försvinnande, då var det fullständigt obegripligt hur man kunde använda detta som avstamp för en sanslös attack på ”trotskismen” som bara skulle splittra den revolutionära rörelsen och avvisas av majoriteten av dagens revolutionära förtrupp. Å andra sidan hade det varit förödande för Che Guevara att imitera Mark Twain och skriva ett brev med hälsningar till Tricontinental-konferensen och påpeka att ryktet om hans död var kraftigt överdrivet.

Här är Blas Rocas svar:

”Men i ljuset av fakta, till vilken nytta skulle det ha varit? Om dessa elements förtal och skadliga spekulationer inte slutade utan mångdubblades efter det senaste brevet från Che, som Fidel själv läste upp, skulle de inte ha reagerat på samma sätt efter ett nytt brev?”

Som om innehållet och stilen i ett sådant brev inte skulle ha varit tillräckligt för att fastställa dess autenticitet!

Detta är Blas Rocas svar, inte bara till **The Militant** utan också till **Monthly Review**, vilka båda reste frågan utifrån ärliga revolutionärers omsorg om den kubanska revolutionens välgång och prestige. Tror verkligen Blas Roca att frågan kan avfärdas med tillmälet ”imperialistiska agenter”? Den sorts svar är alarmerande!

Nya frågor

Eftersom Blas Roca vill ha det på detta sätt, så tvingas vi att resa några ytterligare frågor:

1. Känner Che Guevara till spekulationerna om hans försvinnande från den offentliga scenen i Kuba? Ja eller nej!
2. Om inte, hur ska detta förklaras?
3. Om han känner till dem, varför kan han inte stilla sina kamraters och vänners oro? Varför ger han inte världen något tecken om att allting står rätt till? Vilken enskild åtgärd från honom kunde för tillfället tänkas vara ett större stöd för den kubanska revolutionen?

Blas Roca blir som mest översvallande när han hyllar ”vår revolutions ståndaktige och älskade *comandante*” Che Guevara och när han försvarar honom mot de påstådda förtals-attackerna från trotskisterna som, enligt vad som sagts oss, försöker hetsa honom mot Fidel. Men Ches åsikt om trotskister är en helt annan än den som återfinns i det förtal som placerats i Castros tal den 15 januari. Jag uppmärksammade detta i den artikel i **The Militant** som Blas Roca citerade. Blas Roca ignorerade de meningar där jag citerade Che Guevaras hyllning till den peruanske trotskistiske bondeledaren Hugo Blanco, vilken hade hållits fångslad i Arequipa i tre år utan rättegång. Varken Guevaras hyllning eller bilden av en trotskistisk ledare som ruttnar i ett peruanskt fängelse för ”brottet” att ha lett en bondekamp, passar in i Blas Rocas kränkande bild av trotskismen som ett ”vulgärt verktyg för imperialistisk reaktion”.

Medan Blas Roca besvarar frågorna som ovan ställts till honom om Guevara, kan han kanske också berätta för oss om han tyckte att den ståndaktige och älskade *comandanten* gjorde fel när han hyllade Hugo Blanco. Tala, Blas Roca, podiet är ditt....

Blas Roca väljer Adolf Gilly som ett av sina mål och försöker få ut något ur det faktum att ”andra trotskister” både ”försvarar” honom och ”avvisar honom och hans grupp”.

”Det verkar besynnerligt”, säger Blas Roca. ”...Men detta är i perfekt överensstämmelse med den fundamentalt förvirrande och provokativa roll som trotskismen spelar.”

Och samma vecka som Blas Rocas artikel med förtälet av Adolf Gilly på något mystiskt sätt dök upp i **Politica** i Mexico City, arresterades Adolf Gilly av den mexikanska polisen och hölls kvar utan borgen eftersom anklagelserna var så allvarliga att han kunde få mer än femtio års fängelse. Och vilka var anklagelserna? Att han var inblandad i en ”kommunistisk konspiration” för att störta Díaz Ordaz’ regering och att han var inblandad i sådana ”brott” som att försöka organisera protestdemonstrationer mot president Johnsons besök!

Rocas inställning

Var står Roca i det här? Tillsammans med kommunistjägarna från den korrupta mexikanska bourgeoisien? Eller med offret? Vi hoppas att Blas Roca kommer att inta en korrekt ståndpunkt och uttrycka sin solidaritet med försvaret av Adolf Gilly och de andra offren trots sina politiska skillnader med dem.

Verkar en ståndpunkt som denna ”märkelig”? Den är fullt begriplig för varje militant. Och på samma sätt är **Monthly Reviews** ståndpunkt, att man kan vara oenig med Adolf Gillys negativa uppfattning om Tricontinental-konferensen och hans bedömning av Fidel Castros

linje medan man är enig med honom i andra frågor, fullständigt rationell och begriplig. De flesta trotskisters inställning till Adolf Gilly är inte i grunden annorlunda. De konstaterar att han gjort värdefulla journalistiska bidrag, men att de samtidigt skulle vilja se att han intog en mer oberoende linje i de frågor där han påverkats av Posadas åsikter. Det spelar ingen roll hur fel de tycker att han har i sina åsikter, de skulle gemensamt och med indignation tillbakavisa det stalinistiska förtalet om att han är en ”imperialistisk agent”.

Mordet på Leo Bernard

Om Blas Roca väljer att inte förstå detta, kanske ett annat fall kan gå hem. Jag hade knappt påbörjat detta svar när nyheten kom från Detroit att en ultrakonservativ, rasistisk gevärsväpnad man hade gått in i Eugen V. Debs Hall, SWP:s lokal huvudkvarter, för att ta död på några ”kommunister”. Han beordrade tre unga antikrigskämpar, varav en tillhörde *Young Socialist Alliance* och två SWP, att rada upp sig längs väggen. Sedan sköt han nio kulor i dem, dödade Leo Bernard och skadade svårt Jan Garrett och Walter Graham.

Som Staughton Lynd sade, ”Leo Bernard är den första i freds rörelsen som mördas.” Jag vet inte om detta politiska mord rapporterades i den kubanska pressen eller vilken ställning Blas Roca intog till det. I USA har hela antikrigsrörelsen samlats i ett spontant uttryck av solidaritet inför detta mordiska slag mot rörelsen som helhet.

Kommunistpartiet i USA gjorde ett officiellt uttalande den 18 maj:

”Det planerade mordet i Detroit, Michigan den 16 maj på Leo Bernard från Socialist Workers Party och beskjutningen och mordförsöket mot Jan Edward Garrett och Walter Graham från Young Socialist Alliance är ett chockerande resultat av ultrahögerns antikommunistiska kampanj. Dessa tre unga män var aktiva i kampen för att stoppa kriget i Vietnam, och är offer för det hat som frammanats av krigshetsarna här hemma.”

”Under flera månader hade mördaren planerat att ‘döda några kommunister’. Den 3 mars fick polisen i Detroit förvarningar om att det var den politiska ligistens plan, men gjorde inget åt det. De federala byråerna fick reda på mordplanerna före den 3 mars av ett konsulat i New York, men det enda de gjorde var att meddela Detroitpolisen. Mördaren radade upp sina offer och inledde skjutandet med att ropa ‘ni är kommunister’. Detta är ett kallblodigt politiskt mord och alla ansvariga måste ställas till svars.”

”Mordet har samband med den ultrakonservativa antikommunistiska ligistgrupp i Detroit, vid namn ‘Breakthrough’, som försökte bryta upp ett möte i Cobo Hall den 6 maj i vilket Gus Hall var huvudtalare. Vid det tillfället bar en av de som försökte tränga sig in på mötet en laddad 38-kalibrig revolver och hade den uppenbara avsikten att använda den. Det politiska uppdraget kommer från Birchites.”³

”Det har också samband med bombningarna av kommunistpartiets högkvartersbyggnad i New York, bombningarna av bokhandlar i Detroit, Los Angeles och Chicago, bombningen av DuBois högkvarter i San Francisco och högkvarteret för Vietnam Day i Berkeley, mordbränderna i Chicago och Indiana, dödshoten via brev och telefon i flera städer. Alla dessa är kända för stads- och federalmyndigheterna, som inte gör något åt dem. Detroitmordet måste bli slutpunkt för denna terrorvåg i vårt politiska liv. Alla som förespråkar fred, demokrati och politisk frihet har skyldighet att höja rösten och stärka kampen för detta.”

Liknande synpunkter

Dorothy Healy, kommunistpartiets i södra Kalifornien ordförande, uttryckte följande synpunkt:

---

³ *Birchites* - Efter John Birch Society, en politisk organisation grundad med det uttalade syftet att bekämpa kommunismen.

”Det fruktansvärda mordet på Leo Bernard och skadeskjutningen av Jan Garret och Walter Graham är en direkt följd av den antikommunistiska hysterin. Denna antikommunism, som rättfärdigar den militära aggressionen i Vietnam och förtrycket här hemma, har tagit Leo Bernards liv på samma sätt som det dödar vietnamesen som slåss för oberoende. Alla amerikaner som kämpar för att få slut på kriget i Mekongdeltat och de som kämpar för frihet i Mississippis delta borde förena sig i kravet på ett stopp för den hysteri som lagt grunden för attacken mot Socialist Workers Party.”

Vi överlämnar till Blas Roca att få in dessa uttalanden i sitt förtal om att trotskisterna är ”mycket aktiva stödtrupper” till den amerikanska imperialismen, när de i själva verket erkänns av såväl vänner som ovänner som ”mycket aktiva” i motståndet mot dess ”smutsiga krig” i Vietnam, Santo Domingo och Kuba! Det är ingen tvekan om att Blas Roca kommer att hålla tyst. Även värtaliga personer märker ibland att tiga är guld.

Ultravänsterismens rötter

För en sann revolutionär marxist räcker det inte att avgöra huruvida en ståndpunkt är ”opportunistisk”, ”ultravänsteristisk” eller ”sektaristisk”. Man måste klarlägga varför ärliga och intelligenta revolutionärer ibland kan hamna i någon av de återvändsgränder som leder bort från den socialistiska vägen. Det kan finnas sociologiska orsaker, såsom band till medelklassen eller trycket från en byråkrati eller grupp.

Även om analysen fördjupas tillräckligt för att avslöja de underliggande orsakerna, så kan man ändå finna korn av sanning i deras politiska ståndpunkt. Det är orsaken till varför en person av sådan kaliber som Lenin inte avvisade ärliga revolutionärer som argumenterade för en annan åsikt. Hans språk kunde visserligen vara mycket kraftfullt, men inte desto mindre förde han en saklig diskussion, och han tvekade inte att tillägna sig det som var av värde i en motståndares ståndpunkt. I Lenins händer var den proletära demokratin ett verkligt revolutionärt verktyg.

Det var skadligt för den kubanska revolutionen att man tystade Posadas grupp. Blas Roca citerar från den ”stencilerade tidning som trycktes i Kuba efter revolutionens seger av en organiserad trotskistisk grupp som fick hjälp av Posadas och Adolf Gilly”. Han nämner inte att tidningen var stencilerad eftersom de förvägrades att använda tryckpress. Han lägger inte till att till och med den stencilerade tidningen togs ur handeln genom att de som producerade och distribuerade den arresterades och fängslades. Var den kubanska revolutionen så ideologiskt svag att den inte ens klarade av att besvara argumenten från en Posadas?

Behandlingen av Posadas

Det kan verka tveksamt att ägna uppmärksamhet åt J. Posadas’ ”långa, extremt förvirrade och ibland obegripliga” artiklar och rapporter, som utgör hans huvudsakliga lilla propaganda-bidrag. Men det är ingen tvekan om att det finns ungdomar i Kuba som skulle ha gillat att argumentera med anhängarna till Posadas för att skärpa sina tankar och förbättra sin revolutionära skolning. Kostnaderna för att undertrycka gruppen blev ganska höga, eftersom det gav näring till den falska anklagelsen att den kubanska revolutionen går i samma riktning som den ryska, d.v.s. är på väg att staliniseras.

Speciellt i USA, där stalinismen har gjort omätlig skada för den revolutionärt socialistiska saken, skadades Kuba av undertryckandet av Posadas grupp. Det fanns inte många college där den kubanska revolutionens försvarare, speciellt de trotskistiska, inte fick kränkningen av de demokratiska rättigheterna mot Posadas grupp slängda i ansiktet på sig.

Med tanke på den orättfärdiga kränkningen av deras demokratiska rättigheter är det grovt ohederligt av Blas Roca att anklaga Posadas grupp för orättfärdig kritik av Fidel Castro. Deras egna upplevelser fick dem att dra slutsatsen att de hade blivit orättvist behandlade, och trots den djupast avsky för deras politiska ståndpunkt finns det andra som håller med om det.

Behandlingen av Posadas grupp visade att den kubanska revolutionen ännu inte har utvecklat institutionella former för yttrandefrihet för oliktankande inom ramen för lojalitet med revolutionen. Det är en allvarlig svaghet.

Socialist Labour Leagues misstag beror på dess trångsynta ledarskaps oförmåga att känna igen en revolution när de ser en. Det är ett klart underkännande av deras teoretiska och politiska förmåga och dömer ut dem som livskraftig rörelse. Men det finns en sorts revolution som de inte skulle tveka att känna igen (hoppas vi) om de såg den. Det är den revolution som organiserar arbetarmakten genom sovjeter eller råd och följer principerna för den proletära demokratin som Lenin lade fast i *Stat och Revolution*. Eftersom den kubanska revolutionen ännu inte har givit upphov till sovjeter, förnekar SLL att det finns en proletär makt i Kuba. Utifrån detta härleder de att kapitalismen fortfarande måste härska, oavsett vilka åtgärder som har vidtagits och oavsett vad någon säger. De har naturligtvis fel. Att de är sekterister visar sig i deras envisa krav att demokratiska principer ska förvandlas till kriterier; och att de är ultravänsterister som Posadas visar sig i att de är mot den kubanska revolutionära regeringen, trots dess uppenbart storartade åtgärder. Men de är ännu mindre seriösa än Posadas. Hela den koloniala världen förblir i stort en stängd bok för dem. De är egentligen inte intresserade av den. De är ganska nöjda med att vegetera på sin lilla lugna ö där inte ens polisen bär vapen. Från och till annonserar de storartade planer om ”reorganisering” av Fjärde Internationalen för att rädda den från ”degenerering” på grund av sådana saker som att den stöder den kubanska revolutionen och Castros gäng.

Det finns emellertid en kärna av sanning i deras kritik som måste beaktas. Kuba har ännu inte en regering byggd på sovjeter. Och det är verkligen en stor svaghet.

Ända från början har den trotskistiska rörelsens majoritet ansett att den kubanska revolutionen utgör den mest demokratiska revolutionen sedan oktoberrevolutionen 1917 i Ryssland. Det finns ett överflöd av bevis för detta under de första åren. Blockaden och den imperialismens väpnade aggression bromsade utvecklingen och hindrade den från att blomstra. Till exempel avskaffade det humanistiska kubanska ledarskapet dödsstraffet, men tvingades återinföra det inför de mordiska härjningar och bombningar som de kubanska kontrarevolutionärerna organiserade och som finansierades, beväpnades och understöddes av CIA. Under den allt hårdare imperialistiska blockaden, tvingades Kuba anta egenskaper av ett belägrat fort – som inte precis gynnar en utveckling av och iakttagande av principer för proletär demokrati. Och ändå är den kubanska revolutionen märkligt fri från den byråkratiska sjukdom som åstadkom sådan förödelse i Sovjetunionen. När den byråkratiska faran blev akut 1962, vidtogs de välkända åtgärderna mot Anibal Escalante och hans gäng.

De kubanska ledarna har visat att de är medvetna om svagheterna i revolutionen vad gäller politiska institutioner och har många gånger uttryckt sin avsikt att gå vidare på detta område. De har gjort trevande experiment och har gjort verkliga framsteg i uppbygget av Kubas Kommunistiska Parti. Men fortfarande har de långt kvar att färdas innan man inte längre behöver säga att varje viktig politisk åtgärd hänger på en enskild ledares liv och beslut. Det långsamma införandet av demokratiska institutioner för proletärt styre i Kuba bekymrar många av den kubanska revolutionens anhängare, även utanför den trotskistiska världsrörelsen.

Verkligt bekymmer

Slutligen kommer vi till det som är den verkliga grunden för attacken mot ”trotskismen”. Blas Roca antyder det i sitt hänfulla tal om trotskismens ”superrevolutionära språk”. Man skulle kunna tro att vi fortfarande befinner oss på trettioalet då personer av typ Blas Roca försvarade de stalinistiska (inte leninistiska) ”teserna om att socialismen seger i ett land är möjlig” i motsats till den trotskistiska uppfattningen, att man för att kunna försvara oktoberrevolutio-

nens socialistiska landvinningar måste sprida revolutionen, som skulle kulminera i en internationell revolution som till sist skulle upprätta socialismen i de industriellt utvecklade länderna. Verkligheten har bekräftat att den trotskistiska ståndpunkten var korrekt – med revolutionens utbredning till Östeuropa, krossandet av kapitalismen och jordägarväldet i Kina, och sist men inte minst, den kubanska revolutionen själv, endast femton mil från världens största kapitalistiska makt.

Ytterligare en socialistisk revolution i Latinamerika skulle i ett slag kunna bryta Kubas isolering från den amerikanska kontinenten och säkra en snabb spridning av revolutioner över hela den amerikanska världen. Aldrig har det trotskistiska programmet haft sådan trovärdighet som idag! Det är just detta som Blas Roca, som representerar stalinismens eländiga rester i den västra hemisfären, fruktar och försöker blockera.

Roca som analytiker

Betrakta de följande meningarna från Blas Rocas artikel, där han anstränger sig för att komma underfund med trotskismen:

”Med ultravänsteristiska paroller och krav om att omedelbart förverkliga den socialistiska revolutionen, isolerar de rörelsen från massorna och hindrar dess utveckling. Ofta framhåller de det socialistiska Kuba; men 1958 utropade inte rebellarmén en socialistisk revolution, utan den förenade folket i praktisk kamp för att störta Batistas tyranni och krossa legoarmén som stödde honom och som var ett instrument för nykolonialismen och alla de reaktionära krafterna.”

Oavsett vilka citat som Blas Roca kan hitta i J. Posadas’ artiklar och rapporter, så kräver inte trotskisterna att ”den socialistiska revolutionen omedelbart förverkligas”. Det är en karikatyr, likt de tidigare decenniernas stalinistiska karikatyr som hävdade att Trotskijs teori om den permanenta revolutionen betydde ”samtidiga revolutioner” överallt.

”Trotskisterna”, fortsätter Blas Roca, ”gillar att säga att det var massornas tryck som ledde till att åtgärder för en socialistisk övergång vidtogs i Kuba. Det de inte kan begripa är att det *revolutionära ledarskapet* under kamrat Fidel Castros ledning förberedde varje steg, och genomförde det i samklang med medvetenhet som de skapat bland massorna. 1959 skulle en proklamation av socialismen ha delat landet. I april 1961 stödde massorna enhälligt kamrat Fidel Castro när han förkunnade revolutionens socialistiska karaktär, och med sitt blod förde den till seger på Grisbuktens stränder.”

Enligt Blas Roca, ”gillar trotskisterna att säga...” Återigen är det Posadas som gillar att säga. Det avgörande elementet för att den kubanska revolutionen segrade var utan tvekan det ledarskap som Fidel Castro bidrog med, vilket lyckades övervinna den långvariga avsaknad på ledarskap som stalinister som Blas Roca var skuld till, och som gick förbi dem till vänster. Naturligtvis svarade massorna. Så gjorde även trotskisterna och många andra verkliga revolutionärer över hela världen. Men Blas Rocas hänvisning till Posadas är bara en del av den rökridda han använder för att föra fram en linje i motsättning till Fidel Castros linje som tills nu handlat om revolutionär kamp och uttalade socialistiska mål.

Blas Rocas linje, som den framgår av dessa meningar, är densamma som talesmannen för kommunistpartiet i USA, Gus Hall, framför i sin kritik av **Monthly Review**. Det är uppfattningen om att den revolutionära processen i industriellt underutvecklade länder måste gå igenom två separata stadier, ett borgerligt-demokratiskt stadie som leds av den progressiva bourgeoisien och ett senare stadium där proletariats revolutionära ledarskap kan träda fram. Denna uppfattning propagerades av mensjevikerna och försvarades gentemot både Lenin och Trotskij. Men det handlar om mer än bara en sedan länge föråldrad uppfattning.

Jag förnekar inte att ett ”utropande av socialism” i Kuba 1959 hade blivit vida missförstått. Det har inget att göra med den pågående revolutionens klasskaraktär, utan det enorma vanrykte som orden socialism och kommunism hade fått i och med stalinismens historia i Sovjet-

unionen och i Kuba, där kommunistpartiet stödde Batista. Ett ”utropande av socialism” skulle ha blivit missförstått som ”utropande av stalinism”.

Det var korrekt av Castro att undvika detta missförstånd. Vi skulle kunna tillägga att Castro själv hade stötts bort av kommunistpartiets historia och ännu inte betraktade sig som marxist. Istället för att utvecklas kring ett uttalat socialistiskt program, gick revolutionen framåt under en handlingsparoll, nämligen väpnad kamp mot Batista. Och till och med på denna nivå misslyckades kommunistpartiet under Blas Rocas ledning katastrofalt då man angrep Castros rörelse som äventyrlig och kuppriktad.

Nominerad president

Sanningen är att Blas Rocas linje om att undvika socialismens ”superrevolutionära språk”, och förespråka uppfattningen om två stadier, redan hade prövats i Kuba och befunnits minst sagt bristfällig.

4 december 1939 nominerade det kubanska kommunistpartiet sin presidentkandidat. Hans namn? General Fulgencio Batista, överbefälhavare för den kubanska militären. Blas Roca och hans stalinistiska ledarkamrater stödde Batista eftersom de betraktade honom som ”en man av folket”, en god borgerlig demokrat, en ledare för revolutionens ”första stadium”. Och Batista belönade sina kommunistiska supportrar genom att ge dem poster i regeringen.

Utan denna koalition skulle Batista aldrig ha nått en ställning där han kunde etablera sin blodiga diktatur. Det blev mycket riktigt två stadier, två stadier av kontrarevolution. I det första stadiet fördes de revolutionära krafterna bakom ljuset och lurades att stödja en borgerlig demokrat – en figur i klass med Sukarno eller Qiang Kaishek, som också värvades av Stalin i det ”första stadiet”. I det andra stadiet var de revolutionära styrkorna decimerade medan kontrarevolutionen befäste sin diktatur. Denna tragiska process upprepades i Brasilien för två år sedan när Goulart utpekades som den gode borgerlige demokrat man skulle sätta sin lit till i stadie nr 1.

Castelo Brancos statskupp i april 1964 demonstrerade på det mest eftertryckliga sätt att linjen om revolution i ”två stadier” fortfarande kan bereda vägen för en ”tvåstegs” kontrarevolution. Denna lärdom har återupprepats efter oktober 1965, med hundratusentals kommunisters blod i Indonesien. Om Blas Rocas linje tillämpas någon annanstans i Latinamerika, kommer den högst sannolikt att garantera ett nytt nederlag som det i Kuba på Bastistas dagar, i Kina 1925-27, Brasilien 1964, Indonesien 1965 och många andra länder där den prövats.

Frågan uppstår då: kan en framgångsrik revolution organiseras enbart kring en aktionsparoll som skedde i Kuba under Castro? Ett jakande svar innebär två saker:

1. Den inhemska bourgeoisien och deras imperialistiska uppbackare har inte lärt något från det kubanska experimentet.
2. De latinamerikanska massorna har inte lärt något från det kubanska exemplet hur man går framåt mot det socialistiska stadiet – med andra ord, ”socialismen” har ännu inte återhämtat sig i deras inställning efter den fruktansvärda misskreditering den utsatts för av Stalin och hans handplockade löjtnanter som Blas Roca.

Båda slutsatserna är enligt min åsikt fel. Den amerikanska imperialismen och dess hantlangare är betydligt snabbare i att agera på ett ytterst våldsamt sätt vid första tecken på en revolutionär resning, oavsett hur man försöker dölja det. Johnsons ockupation av Santo Domingo och de repressiva åtgärder som under det senaste året vidtagits mot de peruanska gerillakämparna är bevis nog utan att man behöver lägga till lärdomarna från Johnsons upptrappning av kriget i Vietnam.

Revolutionär påverkan

Å andra sidan har den kubanska revolutionen haft ett kolossalt inflytande på det folkliga medvetandet i hela Latinamerika och detta inflytande kommer att öka när kontrasten mellan Kubas framgångar och stagnationen i övriga Latinamerika blir alltmer tydliga. Kuba avskaffade analfabetismen på rekordtid. Arbetslösheten försvann, social säkerhet garanterades, utbildning garanterades för alla barn. Trots alla svårigheter på grund av den imperialistiska blockaden och ett antal allvarliga felsteg, utvecklas den planerade ekonomin och framtidsutsikterna ser ljusa ut. Och vilket imponerande faktum – bara 15 mil från det imperialistiska USA, har lilla Kuba lyckats hålla stånd mot världens största makt under sju år nu! Den kubanska ”socialismen” kommer säkert att framstå som alltmer attraktiv – på samma sätt som den socialistiska revolutionen framstod för världens massor efter oktoberrevolutionen. De latinamerikanska massorna kommer att bli alltmer otåliga för att uppnå det som kubanerna gjort – en socialistisk revolution. Och varför skulle inte de klara det?

Likaså kommer återupprättande av ordet ”socialism” och det socialistiska programmet att i historien tillerkännas den kubanska revolutionen. Och det kommer att ske trots allt som Blas Roca-typernas förrädiska råd gör för att hindra det.

I sin ledare om Castros attack mot trotskismen i talet den 15 januari, gjorde Huberman och Sweezy följande påpekande:

”Oavsett sin roll i Guatemala, är trotskismen uppenbart inte en stor eller betydande politisk kraft i Latinamerika som helhet. Men Fidel Castro och de latinamerikanska kommunistpartierna undviker frågan om socialism, och ju mer de beskyller alla som öppet kämpar för just en socialistisk revolution för att vara trotskister, desto bättre framtidsutsikter har den latinamerikanska trotskismen.”

Oavsett vad det kallas – ”konsekvent klasskamp”, ”revolutionär marxism”, ”revolutionär socialism” eller ”trotskism” – är utsikterna för en socialistisk revolution i Latinamerika redan kraftigt förbättrade. Utsikterna för ”klassamarbete”, ”fredlig samexistens”, ”folkfronteri”, ”koalitionsmakeri” eller ”stalinism”, försämras. Den stora skiljelinjen drogs upp av den framgångsrika kubanska revolutionen. Att folket tilltalas av det socialistiska målet, som den guatemalanska gerillaledaren Yon Sosa noterat, är bara ett tecken på den djupa process som pågår i denna riktning.

De senaste årens nederlag och bakslag kommer att visa sig vara tillfälliga. Latinamerikas 200 miljoner samlar sina styrkor för ett nytt jättekliv framåt. Inget kommer att kunna stoppa dem – inte imperialismens alla dollar och vapen, och ännu mindre de ynkliga ansträngningarna från socialismens stalinistiska besudlare.

Lästips

Gary Tennant: [Karibiens dolda pärla - trotskismen på Kuba.](#)

Z M Kowalewski: [Kamrat Mauser har ordet: Trotskisternas allians med de nationalistiska revolutionärerna på Kuba](#)

Joseph Hansen: [Trotskismen och den kubanska revolutionen: ett svar till Hoy.](#)

[Celia Hart – en kubansk trotskist.](#)